

A Tortosa

Oda, en llenguatge tortosí, dedicada, com un ex-vot de coral amistat,
als amics de l'ànima D. Joaquim Baró i D. Sebastià Sabaté

¡Quin goig quan te contemplo, oh ciutat de Tortosa,
per la vallada estesa, com un pomell de flors,
al sol ixent mirant-te de l'Ebre en la famosa
corrent de l'aigua plena de peixos i remors!

Com Reina recolzada de *Zuda* en la muntanya,
domines monts i planes cubertes de verdor;
Mont-Caro't dona, alívol, roquívola penany,
i l'horta't riu, com filla, mostrant-te sa ufanor.

Per tú, la Providència va fer-te en miniatura
tot lo que al món és mina del més preuat tresor;
tens flors i fruits que't brinda fecunda Agricultura,
i tens filles que semblen rosals d'eterna flor.

No tens per qué envejar-les les hortes de València,
ni de la bella Múrcia les tens per qué anyorar,
que't dona la teua horta tressors de l'opulència
i'l mar i l'Ebre't donen riqueses que envejar.

Déu va voler, com Pare, al curs de les centúries,
semlrar la teua Història d'estels los més brillants,
de gestes i de glòries, com aus a voladúries,
i dar-te fills insignes, més alts que'ls més gegants.

Ara't veus com Matrona, arreu per tots honrada:
si atràs mires, contemples passat lo més gloriós;
si avant los ulls tú claves, t'enlluerna l'estelada
que't promet un pervindre del tot esplendorós.

Tos fills per totes platges los veus del món extesos,
obrint-se pas a força de lluita i aptitud,
donant-te nom i glòria, deixant a tots sorpresos,
com hòmens que al cor porten dinàmica virtut.

¡Qué'ts gran, qué n'ets d'hermosa, Tortosa, mare meua!
¡Qué gran vas ser un dia! ¡Qué gran seràs demà!
¡Oh, qui pogués reveure't en la diada teua,
si és que l'Infern no logre ton progrés aturà!

De fit a fit contempla los sigles que t'esperen;
creu, ora, lluita i ama, i aixeca'ls ulls al cel;
que sols són grans los pobles que a Déu per Senyor tenen
i que de Déu confien la llum, la força, el seny.

No cregues en sirenes de l'Impletat qu'enganyen;
seguis de l'honradesa los amplex viarany;
que sols valen als pobles les grans virtuts que exalten,
no'ls vicis, que no porten res més que desengany.

No del Treball oblidis qu'és font de la Riquesa;
cultiva l'Art, qu'eleva, manta'l Comerç en alt;
fomenta de l'Indústria la tradició adrepsa;
però... reserva a l'ànima tot son dret imperial.

L'unió del seny i l'impetu és dà de nostra raça.
A cop calent fariem alçar-se'l món en pes,
si'l pit armat tinguéssim de la Fe per coraç,
si l'egoïsme avaro com serp se pategés.

Obri a l'Amor les portes del cor, i obri tos braços;
fes de tos fills un'ànima, fes de tos fills un cor;
no dices mai que l'odi destroçe aqueixos llaços;
no hi ha al món més potenta força que Germanor.

¡Felic, si d'esperança l'escut en Déu tú poses!
¡Ditxosa, si en Déu cifres l'èxit del teu esforç!
Dia vindrà que't veigues florida com les roses,
dia vindrà que sigues l'admiració del món.

Felicitat més dolça de cert yo no tinguessa,
que, en Déu gosant, yo veure't, Tortosa, floreixent,
units tos fills, a una lluitant perque's logressa
que'l teu pervindre fossa tan clar com Sol ixent.

Del Cel, si pogués veure't rumbosa, rica i plena,
¡quan felic yo seria, Tortosa del meu cor!
¡Ditxós si yo't veiguessa lliure ya de la pena
de tindre fills indignes que rompre't fan en plor!

¡Felic si't contemplesa triomfant de les tempestes
i sorteiant les ones de la maror del món,
reproduint, gloriòses, del teu passat les gestes,
i fent-te, al vol dels sigles, lo pasme de tothom!

¡Oh, temps de la Vellúria, de lliu i mel rosada,
quan l'ideal de l'ànima reinava en tots los cors:
¡Quina'n fos que torressa aquella Edat passada!
¡Quina'n fos que'n brotessen semblants d'aquelles flors!

¡Amunt, Tortosa amada, supera les estrelles!
Fins Déu mateix sublima lo vol del teu ideal,
i fes encara gestes que del passat més belles,
i més glòries conquesta que'n vas conquistà abans.

No oblidis mai Espanya: de cor has d'estimarla;
no renegues ses glòries, que glòries teues són;
prodiga-li tes forces, si ve'l cas d'ajudar-la;
no fasses mai conlloga del braç de cap traïdor.

De ton fillet no oblidis l'amor leal, volcànic;
recull, quan mort, ses cendres; admet-lo al teu repòs.
Valg fer la teua Història en un esforç titànic;
no vull, en lo humà, ⁽¹⁾ preni més gran que'l teu amor.

ENRIQUE BAYERRI I BERTOMEU

Tortosa, setembre de 1944.

(1) Ditz si hi ha, perquè l'error dubitativ que jo desitjo sobre tot, és Déu mateix, per quia amor i per quia glòria ha volgut treuallar en sua vida, primitivament.